

چگونگی نگارش پایان نامه در عصر اطلاعات

www.ketab.ir

ترجمه

محسن ژاله آزادزنجانی - منصور رضاپور

سرشناسنامه	رجونیل، پاتریک اوسان Patrick A. Regoniel
عنوان و نام پدید آور	: چگونگی نگارش پایان نامه در عصر اطلاعات/ تالیف پاتریک ای. رجونیل؛ ترجمه محسن ژاله آزادزنجانی، منصور رضابور.
مشخصات نشر	: تهران : ترمه، ۱۳۹۸.
مشخصات ظاهری	: XII، ۱۵۱ ص.
شابک	: ۹۷۸-۹۶۴-۹۷۸-۷۶۹-۵
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: عنوان اصلی : How to write a thesis in the information age, c2016.
موضوع	: پایان نامه ها -- نویسندگی
موضوع	: Dissertations, Academic -- Authorship
موضوع	: تحقیق -- روش شناسی
موضوع	: نگارش علمی و فنی -- علوم و تکنولوژی
موضوع	: Technical writing -- Science and technology
شناسه افزوده	: ژاله آزاد زنجانی، محسن، ۱۳۵۵ - مترجم
شناسه افزوده	: رضابور، منصور، مترجم
رده بندی دیویی	: ۸۰۸/۰۶۶
رده بندی کنگره	: LB۲۳۶۹
شماره کتابشناسی ملی	: ۶۰۰۱۳۰۵

نام کتاب:	چگونگی نگارش پایان نامه در عصر اطلاعات
تالیف:	پاتریک ای. رجونیل
ترجمه:	محسن ژاله آزادزنجانی - منصور رضابور
صفحه آرای:	لیلا بیگلری
طراح جلد:	انتشارات ترمه
نوبت چاپ:	اول ۱۳۹۸
ناشر:	انتشارات ترمه
تیراژ:	۵۰۰ نسخه
چاپ و صحافی:	آزاده-اقبال
قیمت:	۲۴۰,۰۰۰ ریال
شابک:	۹۷۸-۹۶۴-۹۷۸-۷۶۹-۵

آدرس ناشر: تهران - خ انقلاب - خ ۱۲ فروردین - پلاک ۲۸۶، طبقه دوم، واحد ۸

تلفن: ۶۶۹۶۱۷۶۹ - ۶۶۹۶۱۸۰۴

دفتر فروش انتشارات ترمه و مرکز فروش شهرستان ها: تهران - خ انقلاب - خ ۱۲ فروردین - پلاک ۲۸۶، طبقه همکف

تلفن: ۶۶۹۶۳۳۰۱ - ۶۶۴۸۱۵۱۴

فاکس: ۶۶۴۹۶۶۲۸

برای اطلاع از نحوه خرید اینترنتی انتشارات ترمه به وبسایت ما به آدرس زیر مراجعه فرمایید.

Info @ termehbook.ir

www.termehbook.ir

بایید به حقوق دیگران احترام بگذاریم

دوست عزیز، این کتاب حاصل دسترنج چندین ساله مؤلف، مترجم و ناشر آن است. تکثیر و فروش آن به هر شکلی بدون اجازه از پدیدآورنده کاری غیراخلاقی، غیرقانونی و غیرشرعی است. نتیجه این عمل نادرست موجب رواج بی اعتمادی در جامعه و بروز بی امدهای ناگوار در زندگی و محیطی ناسالم برای خود و فرزندانمان می گردد.

تمامی حقوق این اثر محفوظ است. تکثیر یا تولید مجدد آن کل یا جزء، به هر صورت

چاپ، کپی، صوت، تصویر و انتشار الکترونیکی بدون اجازه مکتوب ناشر ممنوع است

فهرست

پیش‌گفتار

XI

بخش ۱ تجهیز کردن پژوهشگر مبتدی

۱

فصل ۱ شش ویژگی یک پژوهشگر خوب

۳

- ۱.۱ برای کسب اطلاعات جدید عطش دارد..... ۴
- ۱.۲ دوست دارد درباره چیزها بیندیشد..... ۴
- ۱.۳ از هوشی برای بیان ایده‌ها برخوردار است..... ۴
- ۱.۴ تفکر نظام مند و بی طرفانه به کار می‌گیرد..... ۴
- ۱.۵ قدرت تیزبینی دارد..... ۵
- ۱.۶ به شیوه‌ای غیرمعارف می‌اندیشد..... ۵

فصل ۲ پرورش حس تیزبینی

۷

- ۲.۱ فعال کردن حس‌ها..... ۸
- ۲.۲ معانی ضمنی مشاهدات..... ۹
- ۲.۳ پرسش‌های تحقیقی که از مشاهدات به دست می‌آید..... ۹

فصل ۳ اندیشیدن در ورای جعبه

۱۳

- ۳.۱ اندیشیدن در ورای جعبه یا بیرون جعبه..... ۱۴
- ۳.۲ همیشه تیزبین باش..... ۱۴

فصل ۴ تحقیق کمی

۱۹

- ۴.۱ تحقیق کمی چیست؟..... ۱۹
- ۴.۲ هدف از تحقیق کمی چیست؟..... ۲۰
- ۴.۳ تحقیق کمی چگونه انجام می‌گیرد؟..... ۲۰
- ۴.۴ محدودیت‌های تحقیق کمی کدام است؟..... ۲۰

فصل ۵ تحقیق کیفی

۲۳

- ۵.۱ تحقیق کیفی چیست؟..... ۲۳

۵,۲	هدف از تحقیق کیفی چیست؟	۲۴
۵,۳	تحقق کیفی چگونه انجام می‌گیرد؟	۲۴
۵,۴	محدودیت‌های تحقیق کیفی کدامند؟	۲۴

فصل ۶ تحقیقات پایه در برابر تحقیقات کاربردی

۶,۱	تعریف تحقیقات پایه	۲۸
۶,۲	ماهیت و اهمیت تحقیقات پایه	۲۸
۶,۳	نمونه‌هایی از پرسش‌های تحقیقات پایه	۲۹
۶,۴	تعریف تحقیقات کاربردی	۲۹
۶,۵	نمونه‌هایی از پرسش‌های تحقیقات کاربردی	۳۰

فصل ۷ تحقیق و توسعه

۷,۱	تعریف تحقیق و توسعه	۳۳
۷,۲	نمونه‌هایی از نتایج تحقیق و توسعه	۳۴
۷,۳	چرا سرمایه‌گذاری در تحقیق و توسعه مهم است؟	۳۴

بخش ۲ محدود کردن موضوع تحقیق

فصل ۸ یافتن یک موضوع تحقیقی خوب

۸,۱	ده پرسش راهنما برای یافتن موضوع تحقیق	۳۹
-----	---------------------------------------	----

فصل ۹ اهمیت برآورد

۹,۱	تعریف برآورد	۴۳
۹,۲	مثال یک فعالیت برآوردی	۴۳
۹,۳	هدف از برآورد	۴۴
۹,۴	ذهنیت و مواد مورد نیاز برای برآورد	۴۵

فصل ۱۰ تولید ایده‌های تحقیق

۱۰,۱	فن برای تولید ایده	۴۷
------	--------------------	----

فصل ۱۱	مشکل گشایی گروهی	۵۳
۱۱,۱	تعریف مشکل گشایی گروهی (Brainstorming)	۵۴
۱۱,۲	مواد مورد نیاز برای جلسه مشکل گشایی گروهی	۵۴
۱۱,۳	حافظه گروهی	۵۵

بخش ۳ نوشتن پیشنهاد پژوهشی (پروپوزال) ۵۹

فصل ۱۲	متغیرهای تحقیق	۶۱
۱۲,۱	تعریف متغیرها و چند مثال	۶۲
۱۲,۲	انواع مقیاس‌های اندازه‌گیری	۶۲
۱۲,۳	تفاوت میان متغیرهای مستقل و وابسته	۶۶

فصل ۱۳	نتایج پژوهش	۶۹
۱۳,۱	رسیدن به یک شرح حال	۷۰
۱۳,۲	مشخص کردن تفاوت‌ها میان متغیرها	۷۰
۱۳,۳	کشف همبستگی یا رابطه میان متغیرها	۷۱

فصل ۱۴	مقاله پژوهشی	۷۳
۱۴,۱	مقاله پژوهشی چیست؟	۷۴
۱۴,۲	ترسیم یک افق در مقاله پژوهشی	۷۴
۱۴,۳	چگونه می‌توان یک مقاله پژوهشی خوب نوشت؟	۷۴
۱۴,۴	ادبیات مرتبط چگونه جمع‌آوری می‌شود؟	۷۵

فصل ۱۵	نوشتن مقاله مفهوم طرح	۷۷
۱۵,۱	مقاله مفهوم طرح چیست و چرا به آن نیاز دارید؟	۷۸
۱۵,۲	چگونه مقاله مفهوم طرح می‌نویسید؟	۷۸

فصل ۱۶	نوشتن پیشنهاد طرح تحقیقی	۸۱
۱۶,۱	بدانید از کجا باید شروع کنید	۸۱
۱۶,۲	صورت مسئله را بنویسید	۸۲

۱۶.۳	پیدا کردن چارچوب مفهومی خود.....	۸۳
۱۶.۴	هدف از مرور ادبیات مرتبط.....	۸۳
۱۶.۵	جمع آوری ادبیات.....	۸۴
۱۶.۶	بخش مرور ادبیات مرتبط را بنویسید.....	۸۵
۱۶.۷	بخش روش شناسی را بنویسید.....	۸۷

۹۱	نظریه‌سنجی و نظریه‌سازی	فصل ۱۷
۹۲	۱۷.۱ نظریه‌سنجی و مثال.....	
۹۲	۱۷.۲ نظریه‌سازی و مثال‌ها.....	

۹۷	چارچوب نظری در برابر چارچوب مفهومی	فصل ۱۸
۹۷	۱۸.۱ تفاوت میان چارچوب مفهومی و چارچوب نظری.....	
۹۸	۱۸.۲ مثال‌هایی از چارچوب نظری و چارچوب مفهومی.....	
۹۸	۱۸.۳ ساختن چارچوب مفهومی.....	
۹۹	۱۸.۴ نیاز به تکرار.....	

۱۰۱	بخش ۴ روش‌های نگارش فنی برای محصول پژوهشی بهتر
-----	--

۱۰۳	روش ۶ چ در نگارش	فصل ۱۹
۱۰۳	۱۹.۱ چرا از روش شش چ در روش نگارش استفاده می‌کنیم؟.....	
۱۰۴	۱۹.۲ چه وقت از روش شش چ استفاده کنیم.....	
۱۰۴	۱۹.۳ مثال‌هایی از روش نگارشی شش چ.....	

۱۰۷	چگونگی استفاده از فن TSPU در نگارش فنی	فصل ۲۰
۱۰۸	۲۰.۱ فن TSPU.....	
۱۰۸	۲۰.۲ مثال‌هایی برای نشان دادن فن TSPU.....	
۱۰۹	۲۰.۳ به پایان رساندن پاراگراف.....	

۱۱۱	نگارش اثربخش پایان‌نامه	فصل ۲۱
۱۱۱	۲۱.۱ مختصر و مفید بنویسید.....	

۱۱۲.....	۲۱,۲ از نمودارها استفاده کنید.....
۱۱۲.....	۲۱,۳ ایده‌ها را در قطعات قابل کنترل ارائه کنید.....
۱۱۲.....	۲۱,۴ از گزاره‌های بسیار کلی پرهیز کنید.....
۱۱۳.....	۲۱,۵ با دیگران در تعامل باشید.....

بخش ۵ نگارش دستنوشته تحقیق ۱۱۵

۱۱۷.....	فصل ۲۲ عناصر یک مقاله علمی
۱۱۷.....	۲۲,۱ نگارش علمی چه تفاوتی با دیگر انواع نگارش دارد.....
۱۱۸.....	۲۲,۲ عناصر یک مقاله علمی.....

۱۲۱.....	فصل ۲۳ نوشتن مقدمه
۱۲۱.....	۲۳,۱ محتویات مقدمه.....
۱۲۳.....	۲۳,۲ روش استقرایی در نوشتن مقدمه.....
۱۲۵.....	۲۳,۳ از یک قلاب استفاده کنید.....
۱۲۷.....	۲۳,۴ اهمیت تحقیق.....

۱۳۱.....	فصل ۲۴ نوشتن بخش مرور ادبیات
۱۳۲.....	۲۴,۱ ملاحظات مهم.....
۱۳۴.....	۲۴,۲ بانک‌های اطلاعاتی آنلاین به مثابه منابع ادبیات علمی.....
۱۳۵.....	۲۴,۳ دیگر منابع معتبر اطلاعات آنلاین.....

۱۴۱.....	فصل ۲۵ صحت و یکپارچگی داده‌ها
۱۴۲.....	۲۵,۱ سه نکته برای حصول اطمینان از صحت و یکپارچگی داده‌ها.....

۱۴۵.....	فصل ۲۶ نوشتن بخش نتایج و بحث
۱۴۶.....	۲۶,۱ محتویات بخش نتایج.....
۱۴۶.....	۲۶,۲ محتویات بحث.....

پیش گفتار

من که به مدت بیش از ۲۰ سال به دانشجویان و همکاران در زمینه مسائل تحقیق و آمار درس و مشاوره داده بودم، با مشاهده دشواری هایی که اکثر دانشجویانم چه در مقطع کارشناسی ارشد و چه در مقطع کارشناسی در نوشتن پایان نامه خود با آن مواجه می شدند، به لزوم نگارش این کتاب پی بردم. آنها باید به درک کاملی از مفاهیم و فرایندهای تحقیق که آنها را برای انجام دادن کار تحقیق عملی قادر سازد، دست یابند. به ویژه دانشجویان مقطع کارشناسی به راهنمایی آسان فهم نیاز دارند که به آنها اعتماد به نفس و توانایی لازم برای کار بر روی الزامات پایان نامه خود را بدهد. همین سخن در مورد بسیاری از دانشجویان مقطع کارشناسی ارشد که با من درس تحقیق دارند و از پس زمینه های تحصیلی متفاوتی برخوردارند نیز صادق است. میزان آشنایی آنها با اصطلاحات مخصوص و مفاهیم حوزه تحقیق متفاوت بود. افزون بر آن، دانشجویان ارشدی که در ادارات مختلف بخش دولتی و بخش خصوصی مصفهای اداری و اجرایی دارند، دیدگاهها و عقاید مبهمی درباره تحقیق دارند چرا که آنها سال ها قبل این درس را گذرانده اند. از این رو، این کتاب می گوشت این دانشجویان را که احساس می کنند به تحصیل در مقاطع علمی بالاتر نیاز دارند، معرفی و آموخته های آنها را افزون نماید.

هرچند کتاب های بسیاری درباره نگارش پایان نامه منتشر شده است، من احساس و مشاهده کردم که بسیاری از مفاهیم عرضه شده در این کتاب ها برای پژوهشگران مبتدی بسیار پیچیده اند و با نیازهای محلی برای رسیدن به یک درک کاربردی از تحقیق متناسب نیستند. آنچه بیشترین اهمیت را دارد آن دسته از موضوعات تحقیق هستند که موجب می شوند فرد به تحقیق درباره آنها بپردازد و به اهمیت و نقش تعیین کننده نتایج آنها پی ببرد. از این رو، من این کتاب را نوشتم تا مفاهیم را حتی الامکان ساده سازی کنم تا دانشجویان بتوانند به شکل بسیار معنا دارتری پایان نامه خود را بنویسند یا به تحقیق بپردازند. فصل های کتاب به زبانی ساده و به شکل محاوره ای نوشته شده اند و مثال های بسیاری برای روشن کردن مفاهیم مورد بحث ارائه شده است. این کتاب با کتب قبلی که درباره این موضوع نوشته شده اند از این جهت تفاوت دارد که از انواع ابزارها و نرم افزارهای کمکی امروزی در حوزه تحقیق در عصر اطلاعات مانند گوگل اسکالر (Google Scholar)، زوترو (Zotero) و غیره بهره گرفته است.

افزون بر آن، من با دریافت بازخوردهای مثبت از خوانندگانی که به مقالات تحقیقاتی منتشر شده من در فضای مجازی واکنش نشان داده بودند، برای نوشتن این کتاب دلگرم و تشویق شدم. در یک ماه ۳۳۰۰۰ دیدگاه و نظر درباره مقاله ای که موضوع آن چگونگی بیان اهمیت تحقیق بود دریافت کردم؛ در زمان نوشتن این کتاب صدها هزار کاربر اینترنت فقط از این مقاله سود برده اند. من هرگز فکر نمی کردم یک راهنمای ساده مانند این از طرف این تعداد کثیر از کاربران اینترنت مورد جستجو قرار بگیرد. درباره مقاله کوتاهی با موضوع چگونگی متمایز کردن چارچوب نظری از چارچوب مفهومی نیز تعداد مشابهی دیدگاه و نظر دریافت کردم. اینها تنها مقالات پرخواننده

من نیستند که مردم از سرتاسر جهان از طریق اینترنت از آن بهره مند شدند.
من که با خوشحالی دریافتی بودم خوانندگان مقالات مطالب مرا مفید یافته اند، همه مطالب و نوشته هایم در خصوص تحقیق را جمع آوری کردم، نحوه بیان و محتویات را ارتقاء دادم، مطالب تکمیلی را افزودم، و آنها را چنان نظم و سامان بخشیدم که از جریان روان یادگیری اطمینان حاصل کنم. از این رو، این کتاب آموزش عملی که می‌کوشد خواننده را به درک و شناخت و ابزارهای لازم برای رسیدن به نتایج مفید از تحقیق مجهز می‌کند، زاده شد.

در پایان هر فصل، تمریناتی برای پالایش و تقویت مهارت‌های تحقیق ارائه شده است. از این رو، راهنمایی که با موضوعات تحقیق سر و کار دارند می‌توانند از این کتاب در درس‌های خود بهره ببرند. همچنین خلاصه‌ای کوتاه از هر فصل برای تاکید بر نکات کلیدی ارائه شده است. نمودارهای مفید نیز به مطالب اضافه شده اند تا تجربه دانشجویان را افزایش دهند بدون آنکه انحرافی از موضوع مورد بحث صورت گرفته باشد.

در نسخه الکترونیکی کتاب، که در اینترنت در دسترس است، به سادگی می‌توان مسیریابی کرد زیرا من اینترلینک‌هایی به فهرست مطالب، نمایه، اشکال، جداول، و منابع افزوده‌ام. کتاب از قدرت و انعطاف پذیری تکس/لایکس، که یک سیستم حروف چینی پرکیفیت با استفاده از ویرایشگر لیکس (LYX) به عنوان یک فرانت اند (front-end؛ طراحی سمت کاربر) است، بهره گرفته است. از این رو، دانشجویان به سادگی می‌توانند با یک کلیک ماوس به بخش‌هایی که می‌خواهند به صورت اجمالی بخوانند بروند؛ یا از نت بوک، آپید، رایانه لپ تاپ، یا رایانه رومیزی خود برای مرور بخش‌های مختلف استفاده کنند.

نوشتن پایان نامه مستلزم نگرشی صحیح است. از این رو، این کتاب با شرحی از ویژگی‌های یک پژوهشگر خوب در فصل ۱ آغاز می‌کند. دانشجویان با داشتن نگرشی صحیح سپس پله‌های روش علمی را طی می‌کنند، موضوع تحقیق خود را مطابق میل و رشته تحصیلی خود محدود می‌سازند، با استفاده از توصیه‌های ساده اما عملی پایان نامه خود را می‌نویسند، و درباره نتایج تحقیق خود به شیوه‌ای موجز و فشرده بحث می‌کنند. از خواندن کتاب لذت ببرید و همزمان از آن بیاموزید. باشد که کار تحقیقی شما مثمرثمر، رضایت‌بخش، و لذت بخش انجام گیرد.

دکتر پاتریک اوسان رجونیل